

Funded by
the European Union

Moduli 6: Përfshirja e mësimit bashkëpunues në praktikën pedagogjike

Punëtori për zhvillimin profesional me bazë në shkollë

Objektivi i të nxënit i punëtorisë:

Të kuptojnë se si ta zbatojnë të nxënit në bashkëpunim në shkolla.

Kriteret e suksesit të punëtorisë:

Pjesëmarrësit në punëtori do ta përshkruajnë se si t'i integrojnë strategjitë efektive të të nxënit në bashkëpunim në klasa.

Pjesëmarrësit në punëtori do t'i listojnë strategjitë që u mundësojnë nxënësve të punojnë në mënyrë bashkëpunuese.

Pjesëmarrësit në punëtori do të jenë në gjendje ta vlerësojnë të nxënit në bashkëpunim që zhvillohet në shkollën e tyre.

Përmbajtja e punëtorisë	Aktivitetet
Fjalorth	Aktiviteti i fjalorthit
Përfitimet e të nxënit në bashkëpunim	Diskutimi piramidë
Bashkëpunimi efektiv	Aktiviteti i të mësuarit të nxënësve për të punuar në mënyrë bashkëpunuese
Formimi, Trazimi, Krijimi i normave, Ekzekutimi	Formimi, Trazimi, Krijimi i normave, Ekzekutimi Diskutim
Roli i mësimdhënësit	Rrathët e qepës aktivitet diskutimi
Aktivitetet e të nxënit në bashkëpunim	Aktiviteti lidhur me planin mësimor
Vlerësimi i aktiviteteve të të nxënit në bashkëpunim	Aktiviteti i vlerësimit me rubrikë
Shembuj të praktikës së varfër pedagogjike	
Tejkalimi i barrierave në një shkollë me burime të pamjaftueshme	Aktiviteti i citimeve të nxënësve
Praktika më e mirë e të nxënit në bashkëpunim	Aktiviteti lidhur me idetë e orës mësimore
Të nxënit digjital	
	Definoni mësimdhënësin dhe të nxënit e cilësisë së lartë
	Aktiviteti lidhur me vetë-studimin e shkollës.
Reflektim mbi punëtorinë	

Aktiviteti i fjalorthit

- Lexoni fjalorthin nga sllajdet ose fletushkat dhe shkruani fjalët ose konceptet edukative që nuk i keni parë më herët.
- Diskutoni tërë fjalorthin me partnerin tuaj.
- A e sfidon ndonjë nga këto terma mënyrën se si ju e mendoni mësimdhënien dhe të nxëniet?

Fjalorth

- **Vlerësimi mirënjohës** është kur një mësimitdhënës përdor shenja, nota të thjeshta ose korigjime (10/10), një vulë dhe/ose komente të shkurtra të bazuara në arritje.
- **Diferencimi i përmbajtjes** nënkupton përdorimin e formateve të ndryshme gjatë mësimitdhënies si video, tekste, ligjërata ose audio.
- **Diferencimi sipas produktit** do të thotë që mësimitdhënësit i vlerësojnë të njëjtat njohuri ose shkathtësi të secilit nxënës, por ata u ofrojnë nxënësve të tyre mënyra të ndryshme për t'i demonstruar njohuritë e tyre (p.sh. video, raport me shkrim).
- **Diferencimi sipas procesit**, do të thotë se mësimitdhënësit ua mësojnë secilit nxënës të njëjtin koncept ose shkathtësi, por ata e ndryshojnë mënyrën se si e ligjërojnë atë. Nxënësit mund të punojnë në çifte ose grupe, të përdorin teknologjinë, të përdorin objekte për t'u ndihmuar atyre që ta kuptojnë një koncept.
- **Diferencimi i mjedisit mësimor** do të thotë se mësimitdhënësi bën ndryshime ose në mjedisin fizik ose në atmosferën në të cilën punojnë nxënësit.
- **Informatat kthyesë** mund të jenë me shkrim ose me gojë. Këto janë informata që u jepen nxënësve nga mësimitdhënësi lidhur me performancën e tyre. (Notimi i nxënësve me 1,2,3,4,5 nuk është informatë kthyesë)

Fjalorth

- **Vlerësimet formative:** përdorën për të informuar procesin e mësimdhënies dhe të nxënit. Ato i identifikojnë konceptet e gabuara, dhe boshllëqet në mësim-nxënie, dhe e përmirësojnë mësimdhënien si dhe të nxënit. *Për shembull: kuizet, reflektimet në klasë, përdorimi i pyetjeve përforcuese, anketave, punën në grupe.*
- **Vlerësimi formativ i ciklit të gjatë:** Të arriturat e nxënësve monitorohen përgjatë njësive mësimore. Cikli mund të zgjas nga 4 javë deri në 1 vit. Të dhënat përdoren për ta përafuar kurrikulën, për ta monitoruar mësimdhënien e kurrikulës dhe për t'i monitoruar të arriturat e nxënësve për një periudhë më të gjatë kohore. *Për shembull: Vlerësimi në fund të semestrit. Vlerësimi në fund të vitit.*
- **Vlerësimi formativ i ciklit të mesëm:** Ky vlerësim bëhet në fund të një faze të të nxënit.
- Kjo bëhet çdo 1 deri në 4 javë. *Për shembull: Një shkrim i vlerësuar i cili është kulmi i tre javëve të punës. Një test matematike pas dy javësh mësimi për thyesat.*
- **Vlerësimi formativ i ciklit të shkurtër:** Një fjalë tjetër për këtë është 'mësimdhënia reaguese.' Ky vlerësim bëhet gjatë një ore mësimore ose ndërmjet orëve mësimore. Mësimdhënësi reagon ndaj të dhënave të mbledhura në orën e mësimimit dhe e përshtat mësimdhënien në përputhje me rrethanat. *Për shembull: Pyetjet me shumë zgjedhje, vëzhgimi nga mësimdhënësi, kuizet, përgjigjja në një pyetje në tabela të bardha individuale ose në copëza letre.*

Fjalorth

- **Pyetja përforcuese** është një kontroll kyç për të kuptuar në thelb një njësi mësimore që është kritike për t'u kuptuar nga nxënësit. Secili nxënës duhet të përgjigjet në pyetje brenda dy minutave. Mësimdhënësi duhet të jetë në gjendje t'i mbledhë dhe interpretojë përgjigjet nga të gjithë nxënësit brenda 30 sekondave dhe të vendosë se si të vazhdojë me njësinë mësimore.
- **Meta-njohja** ka të bëjë me mënyrat se si nxënësit e monitorojnë dhe drejtojnë me qëllim të nxënësve të tyre.
- **Vlerësimi i shokëve të klasës** është kur nxënësit e marrin përgjegjësinë për vlerësimin e punës së bashkëmoshatarëve të tyre karshi kriterëve të përcaktuara të vlerësimit.
- **Mësimdhënia reaguese**: është një mënyrë tjetër për të thënë vlerësimi formativ i ciklit të shkurtër.

Fjalorth

- **Rubrika** është një udhëzues që përdoret për ta vlerësuar performancën, një produkt ose një projekt. Zakonisht përfshin kriteret e performancës; dhe një shkallë vlerësimi (Shkëlqyeshëm, Mirë, Kënaqshëm, Pakënaqshëm ose 1,2,3,4,5 ose A, B, C, D)
- **Vetë-vlerësimi:** është kur nxënësit vlerësojnë vetveten. Ata mund t'i vlerësojnë veprimet e tyre, qëndrimin ose performancën e tyre.
- **Nxënësit e vetë-rregulluar:** e kuptojnë dhe e kontrollojnë mjedisin e mësim-nxënies së tyre.
- Aftësitë **vetë-rregulluese** përfshijnë përcaktimin e qëllimeve, vetë-monitorimin dhe vetë-udhëzimin.
- **Këshilli i nxënësve:** është një grup i nxënësve të zgjedhur nga bashkëmoshatarët e tyre për të trajtuar çështjet që i shqetësojnë.
- **Kriteret e suksesit:** është një listë e veçorive që mësimdhënësi dëshiron që fëmijët t'i përfshijnë në punën e tyre gjatë orës së mësimi.

Përfitimet e të
nxënit në
bashkëpunim

Çfarë është të nxënit në bashkëpunim?

Qasje e të nxënit në bashkëpunim përfshin nxënësit që punojnë së bashku në aktivitete ose detyra mësimi në një grup të vogël ku të gjithë marrin pjesë në një detyrë të përbashkët që është e përcaktuar qartë. Nxënësit në grup mund të punojnë në detyra të veçanta që kontribuojnë në një rezultat të përgjithshëm të përbashkët, ose të punojnë së bashku në një detyrë të përbashkët.

Një çift ose një grup punon së bashku për të prodhuar një punë.

Një çift ose një grup e ndihmojnë njëri-tjetrit me pjesët e tyre individuale të punës.

Available from

<https://educationendowmentfoundation.org.uk/education-evidence/teaching-learning-toolkit/collaborative-learning-approaches> (Accessed on 5 November 2021).

Pse duhet t'i përdorim strategjitë e të nxënimit në bashkëpunim në klasë?

Vygotsky (1896 -1934)

Mësim-nxënia ndodh në ndërveprim:

Zona e Zhvillimit Proksimal (ZDP) "distanca ndërmjet nivelit aktual të zhvillimit siç përcaktohet nga zgjidhja e pavarur e problemeve dhe nivelit të zhvillimit potencial siç përcaktohet nëpërmjet zgjidhjes së problemeve nën drejtimin e të rriturve, ose në bashkëpunim me bashkëmoshatarët më të aftë".

Maslow (1908-1970)

Të jesh pjesë e një grupi mund t'i plotësojë nevojat themelore siç është përkatësia, njohja dhe vlerësimi. Në grup, ne mund të: - t'i praktikojmë aftësitë tona; - t'i njohim aftësitë tona - të ndjehemi të dobishëm për të tjerët - të ndjehemi të përkrahur nga të tjerët.

Piaget (1896-1980)

Disa aftësi mund të mësohen vetëm në ndërveprim me të tjerët. Puna e përbashkët çon në arsyetim të ri, aftësi për të marrë perspektivë dhe nivel më të lartë të të menduarit.

Diskutimi piramidë

Diskutimi piramidë

= 2 nxënës.

= Një grup prej 4 nxënësish

= Një grup prej 8 nxënësish

= 16 nxënës.

1. Puna në qifte. Mendoni 5 arsye pse shumë mësimdhënës nuk i përdorin strategjitë e të nxënësve aktiv në çdo orë mësimi?
2. Tani, bashkohuni me një çift tjetër për të krijuar një grup prej 4 vetash. Krahasoni përgjigjet dhe pajtohuni mbi arsyet më të rëndësishme.
3. Përsëriteni diskutimin në një grup më të madh: 6 persona, 8 persona ose i tërë grupi.

Cilat janë përfitimet e të nxënit në bashkëpunim?

- **Zhvillon aftësitë e vetë-menaxhimit dhe lidershipit.** Nxënësit mësojnë ta menaxhojnë veten dhe të tjerët
- **I rritë aftësitë dhe njohuritë e nxënësve.** Nxënësit i zhvillojnë një gamë të gjerë të aftësive dhe njohurive.
- **Përmirëson marrëdhëniet në klasë.** Nxënësit zhvillojnë lidhje të reja dhe gjejnë mënyra për të punuar së bashku.
- **Përmirëson zotërimin dhe ruajtjen e njohurive.** Studimet kanë treguar se përdorimi i të nxënit në bashkëpunim mund të çojë në përfshirje më të madhe dhe mbajtje mend më të mirë të njohurive.
- **E shndërron të nxënit në një proces vërtet aktiv.** Angazhimi aktiv do të thotë që individi mëson dhe mbanë mend më shumë njohuri.

Cilat janë përfitimet e të nxënimit në bashkëpunim?

- **E promovon të nxënimit nga këndvështrimet e të tjerëve.** Nxënësit përfitojnë nga dëgjimi i pikëpamjeve të ndryshme.
- **Mëson si të mendoni në mënyrë kritike dhe shpejtë.** Nxënësit mësojnë si të mendojnë në mënyrë kritike dhe shpejt kur paraqiten ide të reja.
- **E promovon të dëgjuarit e kritikave dhe këshillave.** Nxënësit i dëgjojnë të tjerët duke folur për idetë e tyre dhe i marrin parasysh idetë nga këndvështrime të ndryshme.
- **Zhvillon aftësitë e të folurit në publik dhe të dëgjuarit aktiv.** Nxënësit mësojnë të flasin mirë para një audience të bashkëmoshatarëve të tyre dhe t'i dëgjojnë të tjerët në mënyrë aktive.
- **E përmirëson bashkëpunimin.** Nxënësit angazhohen në diskutime të menduara mirë me njëri-tjetrin dhe mësojnë t'i respektojnë pikëpamjet e ndryshme.

Përgjigje e sugjeruar

Na vjen keq. Nuk ka përgjigje të saktë për këtë pyetje. Të gjitha përgjigjet e juaja janë të sakta!

Ju sapo morët pjesë në një diskutim piramidë. Ky është një aktivitet i krijuar për të stimuluar ndërveprimin dhe për të ndihmuar të menduarit kritik.

Në mënyrë që të jetë i suksesshëm. Mësimdhënësi duhet të përcaktojë rregulla të qarta të sjelljeje në mënyrë që nxënësit të mësojnë si të mos pajtohen me njëri-tjetrin në mënyrë të respektueshme.

Si ishte diskutimi juaj?

Bashkëpunimi
efektiv

Cilët janë elementët kryesorë të një bashkëpunimi efektiv?

- **NDËRVARËSIA POZITIVE** Nxënësit e dinë se kanë nevojë për mbështetjen e të gjithë anëtarëve të grupit për të pasur sukses.
- **LLOGARIDHËNIA INDIVIDUALE DHE GRUPORE** Nxënësit e dinë se do të vlerësohet kontributi i tyre në grup.
- **NDËRVEPRIM PROMOVUES** Nxënësit janë pozitivë dhe mbështetës ndaj njëri-tjetrit.

David W Johnson dhe Roger T Johnson 1989, 1990

Cilët janë elementët kryesorë të një bashkëpunimi efektiv?

- **PËRDORIMI I MIRË I AFTËSIVE SOCIALE**
Nxënësit mësohen të komunikojnë; negociojnë; të marrin vendime demokratike; përballen me probleme; menaxhojnë konflikte; respektojnë të tjerët.
- **REFLEKTIM GRUPOR (Meta-njohje)** Nxënësit reflektojnë për atë se sa suksesshëm ka punuar grupi dhe si të përmirësohet.

David W Johnson dhe Roger T Johnson 1989, 1990

Të mësuarit e nxënësve për të punuar në mënyrë bashkëpunuese - aktivitet

Diskutim në çifte

Disa mësimdhënës mendojnë se nëse nxënësit janë të ulur në një grup, atëherë ata do të punojnë në bashkëpunim. Në këtë rast, kjo nuk ndodh.

Për ta zhvilluar të nxënit efektiv në bashkëpunim, mësimdhënësit duhet t'i ndihmojnë nxënësit që t'i zhvillojnë aftësitë e punës në bashkëpunim.

Punoni me partnerin.

Çfarë strategjish do të përdornit për t'i ndihmuar nxënësit që t'i përvetësojnë 5 aftësitë e mëposhtme.

NDËRVARËSIA POZITIVE
LLOGARIDHËNIA INDIVIDUALE DHE GRUPORE
NDËRVEPRIMI PROMOVUES
PËRDORIMI I MIRË I AFTËSIVE SOCIALE
REFLEKTIMI GRUPOR

Përgjigja do të ndryshojë varësisht nga grupmoshat me të cilat i diskutoni.

Përgjigje e sugjeruar

Edhe një herë, nuk ka përgjigje të saktë për këtë pyetje.

Është jashtëzakonisht e rëndësishme që mësuesit t'i ndihmojnë nxënësit të punojnë në bashkëpunim.

Formimi
Trazimi
Krijimi i normave
Ekzekutimi

Formimi, Trazimi, Krijimi i normave, Ekzekutimi

Grupet kalojnë nëpër faza të zhvillimit të cilat psikologu Bruce Tuckman i ka përshkuar si:

[Formimi](#)

Formimi fillestar i grupit.

[Trazimi](#)

Konfliktet ndër-personale zhvillohen deri sa grupi punon së bashku në një detyrë.

[Krijimi i normave](#)

Kohezioni zhvillohet deri sa ekipi mëson se si të punojë së bashku.

[Ekzekutimi](#)

Ekipi është plotësisht funksional dhe produktiv

Formimi, Trazimi, Krijimi i normave, Ekzekutimi Diskutim në çifte

Nxënësit duhet të mësojnë se si të punojnë në bashkëpunim.

Strategjitë e të nxënit në bashkëpunim mund të dështojnë sepse grupi nuk mund të largohet nga 'faza e trazimit'.

Mësimdhënësit duhet t'i ndihmojnë nxënësit gjatë secilës fazë të ndryshme të zhvillimit të grupit.

Formimi, Trazimi, Krijimi i normave, Ekzekutimi Diskutim në çifte

Puna në çifte.

A mund të mendoni për ndonjë shembull nga jeta juaj kur grupet kanë kaluar nëpër fazat e Formimit, Krijimit të normave, Trazimit dhe Ekzekutimit.

Si e keni kaluar ju ose miqtë ose familja juaj fazën e trazimit?

Si do ta identifikonit dhe pastaj t'i ndihmonit nxënësit ta kalojnë fazën e trazimit?

Roli i
mësimdhënësit

Cili është roli i mësimdhënësit në një mjedis të të nxënimit në bashkëpunim?

Përcakto Objektiva të qarta dhe menaxho kohën

Përcakto pritje të qarta të sjelljes.

Mësoji nxënësit si të punojnë në mënyrë bashkëpunuese

Mësoji ata mbi aftësitë e komunikimit (të folurit dhe të dëgjuarit)

Cili është roli i mësimdhënësit në një mjedis të të nxënësve në bashkëpunim?

Shkallëzoje pjesëmarrjen e nxënësve. (Caktoju role grupeve të nxënësve sipas aftësive të tyre)

Udhëzoji reflektimet e nxënësve lidhur me grupin e tyre dhe performancën e të nxënësve
Jep informata kthyesë konstruktive.

Rolet e grupit

Mësimdhënësi mund ta ndihmojë grupin të funksionojë më mirë duke u caktuar role anëtarëve të grupit.

Këtu janë disa shembuj, por edhe rolet tjera funksionojnë.

Lehtësuesi - Përgjegjës për fillimin e punës së grupit, fokusimin e grupit në detyrë dhe përfshirjen e të gjithë anëtarëve.

Udhëheqësi - Sigurohet që grupi të fokusohet në çështjet më të rëndësishme dhe të mos përfshihet në detaje.

Menaxheri i materialeve/pajisjeve - Përgjegjës për shpërndarjen dhe sigurimin e të gjitha materialeve, shënimeve dhe pajisjeve.

Teknologu - Mëson çfarëdo teknologjie të re që kërkohet, i ndihmon anëtarët tjerë në përdorimin e teknologjisë, siguron që produkti përfundimtar të jetë në formatin e duhur dhe në dispozicion për t'u shpërndarë.

Aktiviteti rrathët e qepës

Shkëmbeni ide rreth mënyrës se si do t'i mësonit nxënësit të punojnë në mënyrë bashkëpunuese dhe të krijojnë një mjedis në klasë ku të nxënit në bashkëpunim do të ketë sukses?

Ngrihu në këmbë dhe bëji dy rrathë koncentrikë në skajin e klasës.

Pas 5 minutave, rrethi i brendshëm duhet të lëvizë në drejtim të akrepave të orës dhe të bisedojë me pjesëmarrësin tjetër.

Përsëriteni aktivitetin disa herë.

Aktivitetet e të
nxënit në
bashkëpunim

Aktivitetet e të nxënimit në bashkëpunim

Rrathët e qepës / Ndeja e çajit

Nxënësit formojnë dy rrathë me fytyrë nga njëri-tjetri (një rreth i brendshëm dhe një rreth i jashtëm).

Nxënësit e diskutojnë një çështje/ përpiqen ta zgjidhin një problem, etj. Pastaj, rrethi i brendshëm lëvizë në drejtim të akrepave të orës kështu që nxënësit mund ta diskutojnë çështjen e njëjtë me një partner tjetër.

- Ky aktivitet u ndihmon nxënësve të krijojnë një klasë të pasur me gjuhë.
- Aktiviteti mund t'ia shtojë ritmin një ore mësimi.
- Mund të ndihmojë në përqendrimin e nxënësve duke u ofruar atyre mundësi për të lëvizur.

Aktivitetet e të nxënit në bashkëpunim

Mendo-Formo qifte-Ndaj/ Kthehuni tek partneri i juaj

Mësimdhënësi i parashtron një pyetje grupit, dhe secili nxënës ka një apo dy minuta kohë për të menduar për pyetjen. Pastaj, kthehen dhe diskutojnë me ndonjë nxënës të ulur pranë tyre para se ta ndajnë atë me tërë klasën.

- Ky aktivitet mund t'ia shtojë ritmin një prezantimi që e zhvillon mësimdhënësi.
- Aktiviteti u ndihmon nxënësve të krijojnë një klasë të pasur me gjuhë.
- Po ashtu, mund t'u ofrojë nxënësve të klasës që kanë pak vetë-besim një mundësi për t'i ndarë njohuritë e tyre.

Aktivitetet e të nxënit në bashkëpunim

Shkëmbimi në grup

Ngjashëm me aktivitetin “mendo-ndajë në qifte, këtu nxënësit janë në grupe prej katër vetash. Ata diskutojnë me nxënësin e ulur pranë tyre para se ta ndajnë atë me tërë klasën.

- Ky aktivitet është i dobishëm për pyetje më të thella.
- Po ashtu, mund të ndihmojë në diferencimin e të nxënit. (Sipas procesit)

Aktivitetet e të nxënit në bashkëpunim

Karuseli

Secili grup fillon me një poster të ndryshëm dhe u jepet nga një marker me ngjyra të ndryshme për të shkruar. Markerit lëviz me grupet nëpër dhoma dhe secili grup i ka 1-2 minuta për t'iu përgjigjur pyetjes në fletën e flip-çartit. Pastaj, ata rrotullohen nëpër dhomë tek posterit tjetër duke e përsëritur procesin.

- Ky aktivitet mund t'ia shtojë ritmin orës së mësimit.
- Ai ndihmon për ta diferencuar të nxënit. (Sipas procesit)

Aktivitetet e të nxënit në bashkëpunim

Diskutimi piramidë

□ □ = 2 nxënës.

□ □ □ □ = Një grup prej 4 nxënësish

□ □ □ □ □ □ □ □ = Një grup prej 8 nxënësish

□ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ □ = 16 nxënës.

1. Puna në qifte. Mendoni 5 arsye pse shumë mësimdhënës nuk i përdorin strategjitë e të nxënit aktiv në çdo orë mësimi?
2. Tani, bashkohuni me një çift tjetër për të krijuar një grup prej 4 vetash. Krahasoni përgjigjet dhe pajtohuni mbi arsyet më të rëndësishme.
3. Përsëriteni diskutimin në një grup më të madh: 6 persona, 8 persona ose i tërë grupi.

Aktivitetet e të nxënimit në bashkëpunim

Tutorimi i shokut/shoqes së klasës

Tutorimi i shokut/shoqes përfshinë një varg qasjes në të cilat nxënësi punon në qifte ose në grupe të vogla për ta ndihmuar njëri-tjetrin në mësim-nxënie, si:

Roli fiks, tutorimi i aftësive të ndryshme në të cilin një nxënës merr rolin e tutorit dhe vendoset në qift me një apo më shumë nxënës tjetër, të cilët zakonisht janë më të rinj;

Roli i tutorimit reciprok, në të cilin nxënësit ndërrojnë rolet - një herë është tutor e radhën tjetër është nxënës.

Nxënësit marrin përgjegjësi për aspektet e mësimdhënies dhe për vlerësimin e suksesit të tyre.

- Ky aktivitet mund të ndihmojë në diferencimin e të nxënimit (sipas procesit).

Aktivitetet e të nxënimit në bashkëpunim

Të shkruarit e vazhduar

Nxënësit e shkruajnë me radhë përgjigjen e tyre në pyetjen ose idenë në një copë letër, që ndahet nga grupi. Pas një kohe të caktuar, mësimdhënësi u thotë nxënësve që t'ia kalojnë letrën anëtarit tjetër të grupit, i cili merr kohë për të lexuar atë që ka shkruar anëtari tjetër i grupit dhe për të shtuar përgjigjen e vet, për ta shpjeguar më tej ose për të sqaruar se çfarë është shkruar, për ta plotësuar të kuptuarit.

- Ky aktivitet mund të ndihmojë në zhvillimin e aftësive të shkrim-leximit.
- Ky aktivitet mund të ndihmojë në zhvillimin e aftësive të të menduarit kritik.

Aktivitetet e të nxënit në bashkëpunim

Metoda jigsaw

Jigsaw është strategji e të nxënit në bashkëpunim që i mundëson secilit nxënës të grupit "shtëpi" të specializojë në një aspekt të temës.

Nxënësit takohen me nxënësit e grupeve tjera të cilëve u është caktuar e njëjta temë. Pasi ta zotërojnë temën, ata kthehen në grupin "shtëpi" dhe ua mësojnë materialin anëtarëve të grupit të tyre.

- Ky aktivitet ndihmon në zhvillimin e aftësive të të nxënit në bashkëpunim.
- Aktiviteti u ndihmon nxënësve të krijojnë një mjedis të pasur me gjuhë.
- Ky aktivitet mund të ndihmojë në diferencimin e të nxënit (sipas procesit).

Aktivitetet e të nxënimit në bashkëpunim

Mësimi i bazuar në detyrë

Nxënësit mësojnë përmbajtjen dhe aftësitë duke kryer një detyrë

Për shembull:

1. Nxënësit hulumtojnë së bashku një prezantim dhe më pastaj e prezantojnë në klasë.
2. Nxënësit punojnë në bashkëpunim për të hulumtuar dhe demonstruar një eksperiment shkencor.
3. Nxënësit e dizajnojnë së bashku një lojë tavoline e cila teston një pjesë të kurrikulës.
4. Nxënësit e krijojnë së bashku një projekt arti. Shembull një mural, mozaik, model 3D papier mâché.
5. Nxënësit e krijojnë së bashku një biznes të vogël.
6. Nxënësit krijojnë filma të shkurtër duke përdorur telefona me kamerë për një aspekt të kurrikulës.
 1. Ky aktivitet mund të ndihmojë në diferencimin e të nxënimit (sipas procesit).

Aktivitetet e të nxënit aktiv

Të mësuarit e bazuar në problem

Nxënësit angazhohen në zgjidhjen e një situatë problematike. Problemi do të duhej të ishte pjesë e botës së tyre, ta NDJEJNË si autentik.

1. Identifikoni një skenar problematik, njoftoni nxënësit me të dhe trajtojeni një situatë të dëshiruar ose përmirësim.
2. Nxënësit e kërkojnë një zgjidhje
3. Nxënësit i prezantojnë zgjidhjet e tyre
4. Reflektimet dhe vlerësimi

Nxënësit i krahasojnë rezultatet e tyre me qëllimet e të nxënit. Rubrikat e vetë-vlerësimit / vlerësimit të shokëve të klasës / vlerësimit të mësimit mund të jenë të dobishme.

- Ky aktivitet mund të ndihmojë në diferencimin e të nxënit (sipas procesit).
- Ky aktivitet zhvillon aftësitë e të menduarit kritik.

Aktiviteti mbi planin mësimor

Aktivitet i bazuar në detyrë

Analizoni planin mësimor në sllajdin/fletushkën e mëposhtme.

- 1. Në çifte, përpiquni ta bëni këtë orë mësimi më bashkëpunuese.
- 2. Përsëriteni aktivitetin në çifte, me plane mësimore që janë sjellë në punëtori.

Plani mësimor: Gjeografi, klasat 5 – 8 (plani mësimor duhet të përshtatet sipas moshës së nxënësve)

<p>Objektivat e të nxënët</p>	<p>Aktivitetet e mundshme të mësimdhënies dhe mësim-nxënies Aktivitetet duhet të përshtaten duke u bazuar në vlerësimin formativ të njërive mësimore. Mësimdhënësit duhet të reagojnë ndaj të dhënave të vlerësimit formativ dhe ta përshtatin orën e tyre mësimore për t'i përmbushur nevojat e nxënësve</p>	<p>Kriteret e suksesit (Si mund ta dinë nxënësit se çfarë kanë arritur?... rubrika, etj.)</p>	<p>Vlerësimi/Mundësitë e dhënies së informatave kthyese (Vetë-vlerësi mi i nxënësve/vlerësimi i shekeve të klasës/informatat kthyese me gojë të mësimdhënësit sipas nevojës)</p>
<p>Nxënësit do të kuptojnë pse ndodhin veçoritë e ndryshme të lumenjve në nivele të ndryshme të lumenjve.</p>	<p>Fillimi i orës mësimore (aktivitet i ngrohjes – jo vetëm detyrat e shtëpisë) Shkruani sa më shumë emra të lumenjve që mundeni brenda 2 minutave. Cili lumë në listën e juaj kalon nëpër shumicën e shteteve. Aktiviteti (Aktivitete të ndryshme që udhëhiqen nga nxënësit dhe mësimdhënësi) Në grupe nga 4 veta hulumtoni veçoritë e sistemit të lumit. Pastaj, dizajnoni dhe krijoni një model 3 D. Shkruani dhe bëni një prezantim lidhur me lumenjtë duke e përdorur modelin 3 D për ta ilustruar prezantimin. Diferencimi sipas përmbajtjes, procesit, produktit dhe mjedisit mësimor Diferencimi sipas produktit. Sfida shtesë për nxënësitBëni një prezantim 3 D të lumit Danub ose lumit Amazona në bazë të njohurive tuaja paraprake (ju nuk mund ta përdorni Atlasin!). Kontrollimi i mësim-nxënies (pyetjet e vlerësimit formativ (pyetjet përforcuese)? .. strategjitë e vlerësimit formativ) A janë kanalet në formë gjarpërore apo krijojnë liqene. Pse nuk paraqitet delta në rrjedhën e sipërme të lumit?</p>	<p>Nxënësit do të jenë në gjendje t'i identifikojnë emrat e veçorive të rrjedhës së sipërme, rrjedhës së mesme dhe rrjedhës së ulët të lumit.</p> <p>Nxënësit do të jenë në gjendje të shpjegojnë pse veçoritë e ndryshme ndodhin në nivele të ndryshme të lumit.</p>	<p>Nxënësit i vlerësojnë përgjigjet e njëri tjetrit të pyetjeve në tekstin shkollor.</p> <p>Nxënësit e vetë-vlerësojnë modelin e tyre 3 D dhe prezantimin duke e përdorur rubrikën.</p>

Sugjerimet

Ja disa sugjerime:

Nxënësit mund të punojnë në bashkëpunim për të ndërtuar një model 3D të një sistemi lumor.

Nxënësit mund të punojnë në bashkëpunim për të prodhuar një lojë tavoline që përdor pyetje me veçori të lumit.

Nxënësve mund t'u kërkohet të zhvillojnë një orë mësimi lidhur me veçoritë e një lumi për ta mësuar një nxënës pak më të ri.

Rubrika

Çfarë është rubrika?

Rubrika është një mjet vlerësimi që tregon qartë kriteret e të arriturave përgjatë të gjithë komponentëve të çfarëdo pune të nxënësve, me shkrim, me gojë dhe vizuale.

Rubrika mund të përdoret për notimin e detyrave, pjesëmarrjen në klasë ose notat e përgjithshme.

Ekzistojnë dy lloje rubrikash: holistike dhe analitike.

Rubrika holistike i grupon disa kriteret të ndryshme të vlerësimit dhe i klasifikon ato së bashku.

Rubrika analitike i ndanë kriteret e ndryshme të vlerësimit dhe i adreson ato në mënyrë gjithëpërfshirëse.

Rubrics Useful Assessment tools University of Waterloo

http://askdata.rks-gov.net/PXWeb/pxweb/sq/askdata/askdata__07%20National%20and%20government%20accounts__National%20accounts__Annual%20national%20accounts/gdp09.px/table/tableViewLayout1/?rxid=ad787284-363a-44a5-bb3d-0f067afa36b7 [accessed 25 May 2022]

Çfarë është rubrika?

Rubrika është një mjet vlerësimi, i cili përshkruan nivelet e arritjeve në një fushë të caktuar të performancës, të kuptuarit ose sjelljes.

Rubrikat përbëhen nga katër pjesë themelore. Në formën e saj më të thjeshtë, rubrika përfshin:

Çfarë është rubrika?

1. **Përshkrimin e detyrës.** Rezultati që vlerësohet ose udhëzimet që i kanë marrë nxënësit për një detyrë.
2. **Karakteristikat që do të vlerësohen (rreshtat).** Aftësitë, njohuritë dhe/ose sjelljet që duhet të demonstrohen.
3. **Nivelet e zotërimit/shkalla (kolonat).** Emërtimet që përdoren për t'i përshkruar nivelet e zotërimit duhet të jenë me takt dhe të qarta. Emërtimet e përdorura zakonisht përfshijnë:
 1. Nuk i përmbushë, u ofrohet, i përmbushë, i tejkalon.
 2. Shembullor, i aftë, marginal, i papranueshëm
 3. I avancuar, niveli i mesëm i lartë, i mesëm, fillestar
 4. 1, 2, 3, 4

Rubrika e të nxënit bashkëpunues

Klasa 4

Kategoria	4	3	2	1
Kontributi në grup	Ndihmon të gjithë anëtarët e grupit në mënyrë konsistente dhe aktive në përfundimin e projektit	Punon në projektin e grupit pasi i kërkohet herë-pas-herë. 3+ herë	Punon në projektin e grupit pasi i kërkohet shpeshherë. 5+ herë	Punon në projektin e grupit vetëm kur kjo gjë i kërkohet.
Puna dhe ndarja me të tjerët	Bashkëpunon me të gjithë anëtarët e grupit dhe me dëshirë pranon idetë e tjerëve.	Bashkëpunon me shumicën e anëtarëve të grupit dhe pranon shumicën e ideve nga tjerët.	Nuk bashkëpunon me shumicën e anëtarëve të grupit dhe pranon disa ide nga tjerët.	Nuk bashkëpunon mirë me të gjithë anëtarët e grupit dhe nuk pranon ide nga tjerët.
Përqendrimi në detyrë	Qëndron në detyrë gjatë tërë projektit.	Qëndron në detyrë në pjesën më të madhe të projektit.	Qëndron në detyrë vetëm gjatë një pjese të projektit.	Nuk qëndron në detyrë gjatë projektit.
Prezantimi	Pjesëmarrje aktive në prezantimin e rezultateve të aktivitetit.	Pjesëmarrje në prezantimin e rezultateve të aktivitetit.	Pjesëmarrje e vogël në prezantimin e rezultateve të aktivitetit.	Nuk merr pjesë në prezantimin e rezultateve të aktivitetit.

Pse duhet mësimdhënësit t'i përdorin rubrikat?

Rubrikat u ndihmojnë mësimdhënësve të:

1. Vlerësoni detyrat në mënyrë të vazhdueshme nga një nxënës tek tjetri.
2. Ofrojë informata kthyesë efektive dhe të cilësisë së lartë që u ndihmon nxënësve të përparojnë.

Using Rubrics Cornell University <https://teaching.cornell.edu/teaching-resources/assessment-evaluation/using-rubrics> (Last accessed on 25 May 2022)

Pse duhet mësimdhënësit t'i përdorin rubrikat?

Rubrikat u ndihmojnë mësimdhënësve të:

3. Sqaroni pritshmëritë e mësimdhënësit për detyrën dhe komponentët e detyrës që vlerësohet.
4. Vlerësoni dhe përmirësoni metodat e tyre të mësimdhënies duke i vlerësuar rezultatet e rubrikës

Using Rubrics Cornell University <https://teaching.cornell.edu/teaching-resources/assessment-evaluation/using-rubrics> (Last accessed on 25 May 2022)

Pse duhet mësimdhënësit t'i përdorin rubrikat?

5. Rubrikat i ndihmojnë mësimdhënësit që ta vlerësojnë në mënyrë formative përvetësimin e shkathtësive kur nxënësit punojnë në projekte ose detyra për zgjidhjen e problemeve.

Për shembull: Nëse një grup nuk funksionon mirë së bashku, referimi tek një rubrikë mund t'i fokusojë nxënësit në aftësitë bashkëpunuese.

Mësuesi mund të ndërhyjë, të shtoj dhe t'u mësojë nxënësve këto aftësi.

Pse duhet mësimdhënësit t'i përdorin rubrikat?

Rubrikat u ndihmojnë mësimdhënësve të:

1. Kuptojnë pritshmëritë dhe komponentët e një detyre.
2. Bëhen nxënës të vetë-rregulluar.
Ata bëhen më të vetëdijshëm se si mësojnë dhe si mund të përmirësohen.

Using Rubrics Cornell University <https://teaching.cornell.edu/teaching-resources/assessment-evaluation/using-rubrics> (Last accessed on 25 May 2022)

Pse duhet mësimdhënësit t'i përdorin rubrikat?

Rubrikat u ndihmojnë mësimdhënësve të:

1. Përmirësojnë punën e tyre nëpërmjet informatave kthyesë të fokusuara dhe specifike.
2. Ndhmojnë nxënësit që të fokusohen në aftësi, si dhe në përmbajtje.

Using Rubrics Cornell University <https://teaching.cornell.edu/teaching-resources/assessment-evaluation/using-rubrics> (Last accessed on 25 May 2022)

Zhvillimi i një rubrike

Hapi 1: Identifikoni çfarë dëshironi të vlerësoni

Hapi 2: Identifikoni karakteristikat që do të vlerësohen (rreshtat).

- Specifikoni aftësitë, njohuritë dhe/ose sjelljet që do t'i kërkon.
- Kufizoni karakteristikat në ato që janë më të rëndësishme për vlerësimin.

Zhvillimi i një rubrike

Hapi 3: Identifikoni dhe përshkruani nivelet e zotërimit/shkallës (kolonat).

- Përshkruani punën më të mirë që mund të prisni duke përdorur këto karakteristika. Kjo e përshkruan kategorinë më të lartë.
- Përshkruani një produkt të papranueshëm. Kjo e përshkruan kategorinë më të ulët.
- Zhvilloni përshkrimet e produkteve të nivelit të mesëm për kategoritë e mesme.

Hapi 4: Testoni rubrikën dhe aplikoni rubrikën në një detyrë.

Rubrika e një projekti shkencor

Fusha e vlerësimit	Niveli i avancuar 4	Niveli i avancuar 3	Niveli i avancuar 2	Niveli i avancuar 1
Originaliteti i pyetjes	Hulumtimi origjinal	Perspektiva unike mbi një projekt tradicional	E zbukuron një ide ekzistuese	Pa originalitet (projekt i konservuar)
Pyetje testuese	Ekziston një qëllim/përfitim i caktuar për shoqërinë; me kohë dhe relevante; ofron zgjidhje për problemet reale	Projekti ka qëllim/përfitim për shoqërinë	Qëllimi/përfitimi është i paqartë	Nuk ndonje lidhje për zgjidhjen e problemeve reale në botë
Hipoteza	E zhvilluar tërësisht me “unë mendoj... sepse...”	Mjaftueshëm e zhvilluar	Pjesërisht e zhvilluar	Të meta të mëdha
Materialet	Lista e plotë që detajon se si të tjerët mund t'i replikojnë rezultatet me matje të sakta në njësi metrike	Lista komplete	Listë e pjesshme ose nuk përdor njësi metrike	Listë e pa kompletuar; nuk është në gjendje ta replikojë projektin siç është shkruar
Procedurat/organizimi	Lehtë për ta ndjekur sekuencën e metodës shkencore. Gjuha është e qartë dhe e saktë.	Lehtë për ta ndjekur sekuencën e metodës shkencore. Disa gabime gjuhësore.	Deri diku vështirë për t'u ndjekur për shkak të gabimeve në sekuencën e metodës shkencore.	Vështirë për t'u ndjekur; nuk ka sekuence në metodën shkencore.
Provot e hulumtimit/madhësia e mostrës	Eksperimenti është kryer më shumë se 2 herë ose nëse janë përdorur të dhënat e anketës, të dhënat janë mbledhur nga 50+ persona.	Eksperimenti është kryer 2 herë ose nëse janë përdorur të dhënat e anketës, të dhënat janë mbledhur nga 30-49 persona	Eksperimenti është kryer 1 herë ose nëse janë përdorur të dhënat e anketës, të dhënat janë mbledhur nga 10-29 persona	Eksperimenti nuk është kryer në mënyrë të plotë ose nëse janë përdorur të dhënat e anketës, të dhënat janë mbledhur nga më pak se 10 persona
Analiza	Të dhënat paraqiten qartë dhe lidhen drejtpërdrejt me hipotezën/pyetjen	Të dhënat paraqiten në mënyrë të arsyeshme dhe tregojnë një lidhje të mirë me hipotezën/pyetjen	Të dhënat paraqiten në mënyrë minimale dhe tregojnë një lidhje me hipotezën/pyetjen	Të dhënat paraqiten dhe nuk tregojnë asnjë lidhje me hipotezën/pyetjen
Vlerësimi/konkluzionet	Nga të dhënat e mbledhura është nxjerrë një përfundim logjik, i cili i përgjigjet hipotezës/pyetjes dhe/ose ngre një hipotezë/pyetje të re. Ka aplikim në jetën reale.	Nga të dhënat e mbledhura është nxjerrë një përfundim logjik.	Nga të dhënat e mbledhura është nxjerrë një përfundim i arsyeshëm.	Përfundimi i nxjerrë nuk tregon se ndërlidhet me të dhënat e mbledhura.
Tabela e ekspozimit; prezantim fizik dhe/ose vizual	I plotëson të gjitha kriteret e nivelit profesional; përveç kësaj, tregon përdorimin e veçantë të teknologjisë së përshtatshme ose talente të veçanta artistike.	Projekti është vizualisht tërheqës (i emërtuar, i organizuar, afërt, me ngjyra, konciz, i lehtë për t'u parë nga një distancë, dhe përmban informata të rëndësishme dhe detaje mbështetëse).	Projekti është vizualisht tërheqës, por i mungon konsistenca në të paktën një fushë të përmendura të nivelit profesional.	Projekti është i kompletuar por mungon konsistenca në disa fusha të përmendura të nivelit profesional.

Aktiviteti për vlerësimin e rubrikës Mësim-nxënie e bazuar në detyrë

Puna në çifte.

Analizoni planin mësimor në sllajdin/fletushkën e mëposhtme.

Hartoni një rubrikë për njësinë mësimore që nxënësit, bashkëmoshatarët dhe mësimdhënësit mund ta përdorin për ta vlerësuar cilësinë e punës.

Vlerësoni me notë punën duke përdorur 1-5, por bëni dallimet e qarta dhe transparente ndërmjet secilës notë.

Mendoni për aftësitë dhe përmbajtjen.

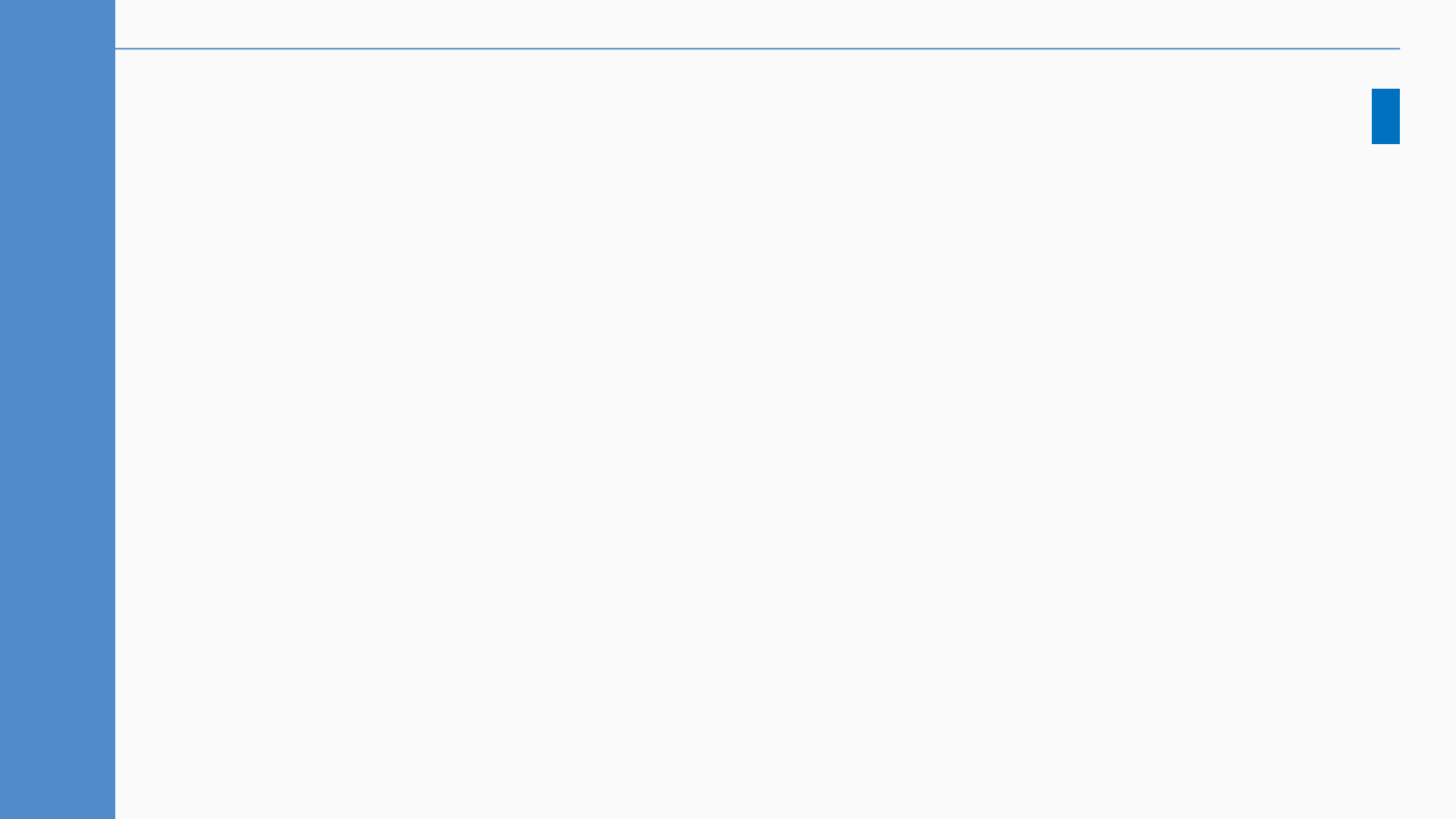
1	2	3	4	5

Plani mësimor: Gjeografi, klasat 5 – 8 (plani mësimor duhet të përshtatet sipas moshës së nxënësve)

<p>Objektivat e të nxënët</p>	<p>Aktivitetet e mundshme të mësimdhënies dhe mësim-nxënies Aktivitetet duhet të përshtaten duke u bazuar në vlerësimin formativ të njëjësive mësimore. Mësimdhënësit duhet të reagojnë ndaj të dhënave të vlerësimit formativ dhe ta përshtatin orën e tyre mësimore për t'i përmbushur nevojat e nxënësve</p>	<p>Kriteret e suksesit (Si mund ta dinë nxënësit se çfarë kanë arritur?... rubrika, etj.)</p>	<p>Vlerësimi/Mundësitë e dhënies së informatave kthyese (Vetë-vlerësi mi i nxënësve/vlerësimi i shekeve të klasës/informatat kthyese me gojë të mësimdhënësit sipas nevojës)</p>
<p>Nxënësit do të kuptojnë pse ndodhin veçoritë e ndryshme të lumenjve në nivele të ndryshme të lumenjve.</p>	<p>Fillimi i orës mësimore (aktivitet i ngrohjes – jo vetëm detyrat e shtëpisë) Shkruani sa më shumë emra të lumenjve që mundeni brenda 2 minutave. Cili lumë në listën e juaj kalon nëpër shumicën e shteteve. Aktiviteti (Aktivitete të ndryshme që udhëhiqen nga nxënësit dhe mësimdhënësi) Në grupe nga 4 veta hulumtoni veçoritë e sistemit të lumit. Pastaj, dizajnoni dhe krijoni një model 3 D. Shkruani dhe bëni një prezantim lidhur me lumenjtë duke e përdorur modelin 3 D për ta ilustruar prezantimin. Diferencimi sipas përmbajtjes, procesit, produktit dhe mjedisit mësimor Diferencimi sipas produktit. Sfida shtesë për nxënësit Bëni një prezantim 3 D të lumit Danub ose lumit Amazona në bazë të njohurive tuaja paraprake (ju nuk mund ta përdorni Atlasin!). Kontrollimi i mësim-nxënies (pyetjet e vlerësimit formativ (pyetjet përforcuese)? .. strategjitë e vlerësimit formativ) A janë kanalet në formë gjarpërore apo krijojnë liqene. Pse nuk paraqitet delta në rrjedhën e sipërme të lumit?</p>	<p>Nxënësit do të jenë në gjendje t'i identifikojnë emrat e veçorive të rrjedhës së sipërme, rrjedhës së mesme dhe rrjedhës së ulët të lumit.</p> <p>Nxënësit do të jenë në gjendje të shpjegojnë pse veçoritë e ndryshme ndodhin në nivele të ndryshme të lumit.</p>	<p>Nxënësit i vlerësojnë përgjigjet e njëri tjetrit të pyetjeve në tekstin shkollor.</p> <p>Nxënësit e vetë-vlerësojnë modelin e tyre 3 D dhe prezantimin duke e përdorur rubrikën.</p>

Shembuj të
praktikës së
varfër
pedagogjike

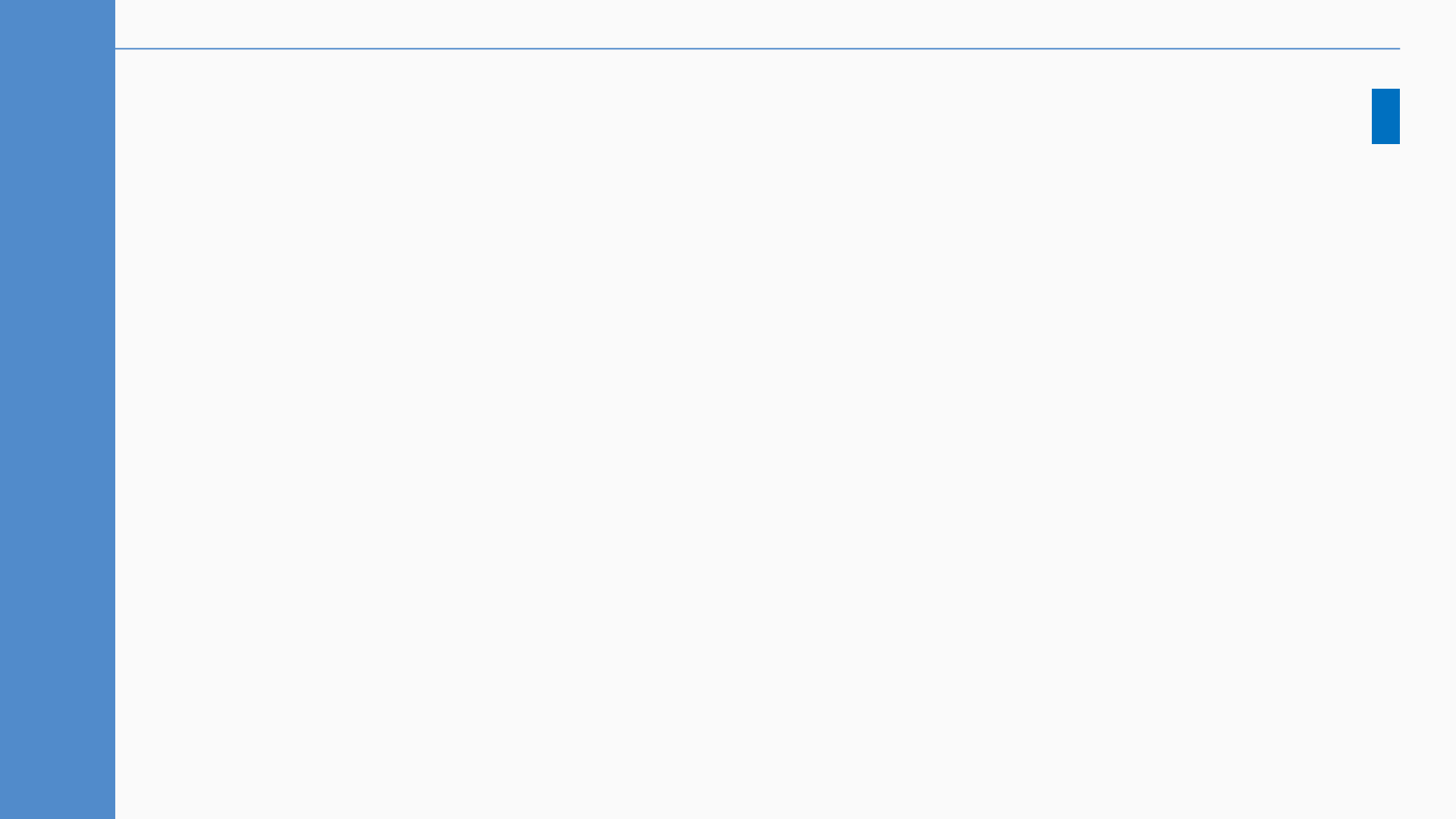

Zgjidhja

Planet mësimore nuk kanë nevojë të jenë të detajuara, por ato duhet përfshijnë:

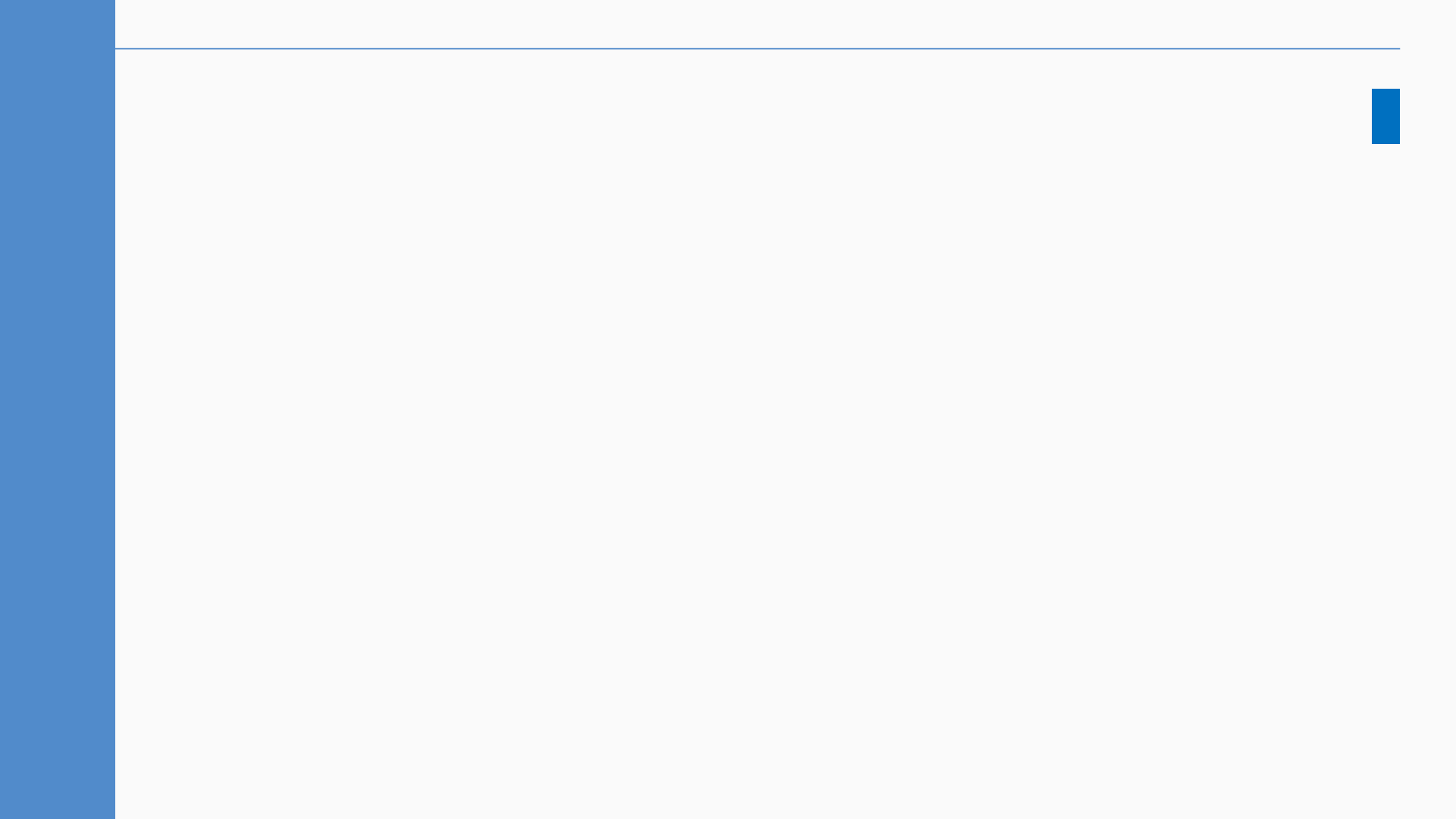
- Objektivin e qartë të të nxënit dhe kriteret e suksesit.
- Shumëllojshmërinë e strategjive pedagogjike (me kalimin e kohës).
- Strategjitë e vlerësimit formativ të ciklit të shkurtër. (p.sh. pyetjet përforcuese, vlerësimet diagnostifikuese duke përdorur mini tabela të bardha)
- Diferencimin sipas përmbajtjes, procesit, produktit dhe/ose mjedisit mësimor.
- Sfidën. Mësimdhënësit duhet të përpiqen të planifikojnë një sfidë për nxënësit në çdo orë mësimi.

Zgjidhja

Planifikoni pyetjet përforcuese dhe strategjitë tjera reaguese të mësimdhënies në orën e mësimit.

Duke e bërë këtë, njësia mësimore mund të përshtatet në kohë reale për t'i përmbushur më mirë nevojat individuale të nxënësve.

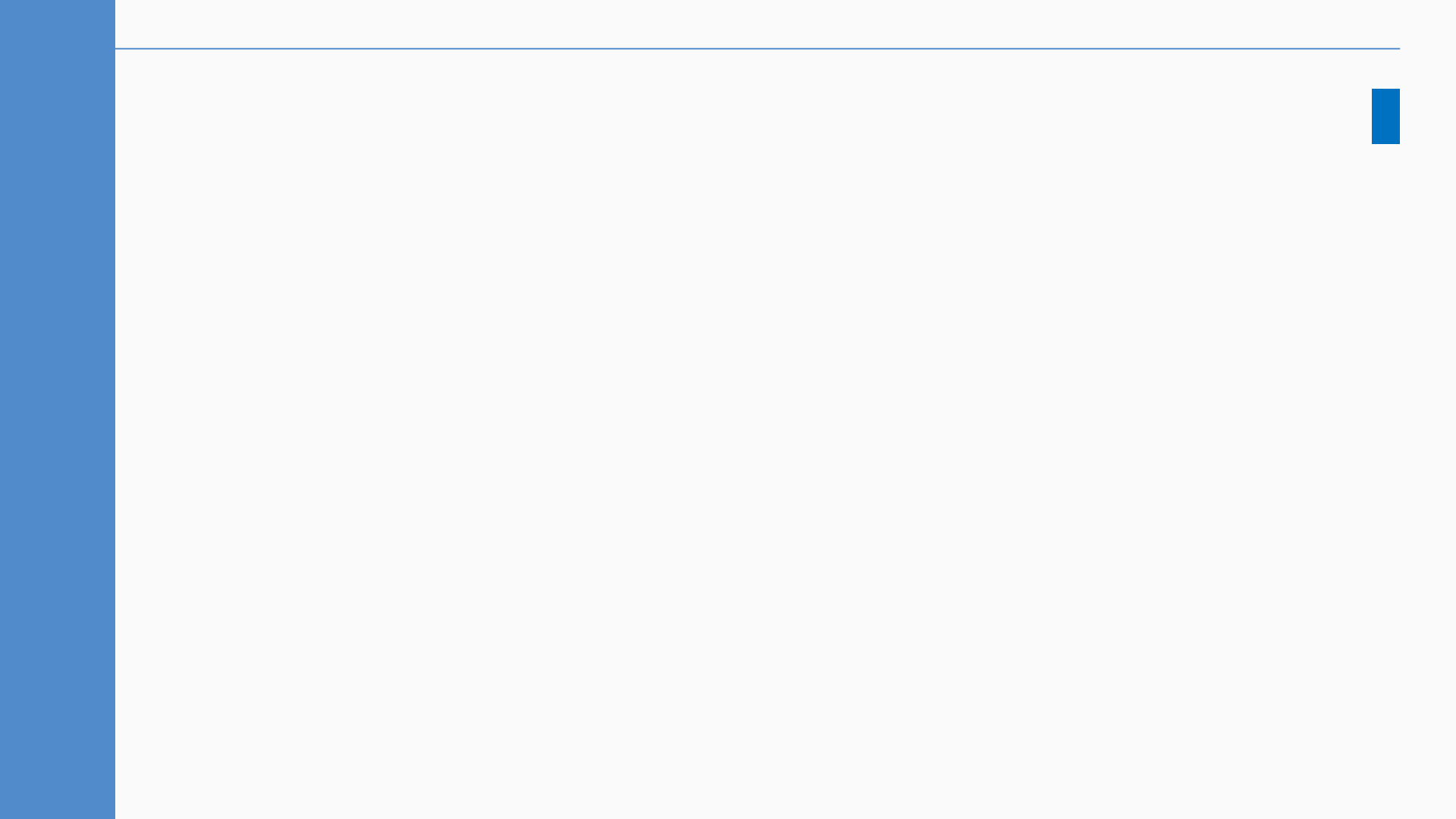
Zgjidhja

Tekstet e dobëta mësimore e bëjnë këtë më të vështirë për mësimdhënësit. Megjithatë, mësimdhënësit mund të përfshijnë sfida në mënyra të ndryshme.

Tutorimi i shokëve të klasës i mbështet nxënësit, por edhe paraqet sfida për tutorin në klasë sepse kërkon rikujtim dhe përpunim aktiv të njohurive.

Mësimdhënësit mund të krijojnë një mur sfidues në klasë. Sfidat që mund t'i bëjnë nxënësit nëse përmbajtja e njësive mësimore është shumë e lehtë.

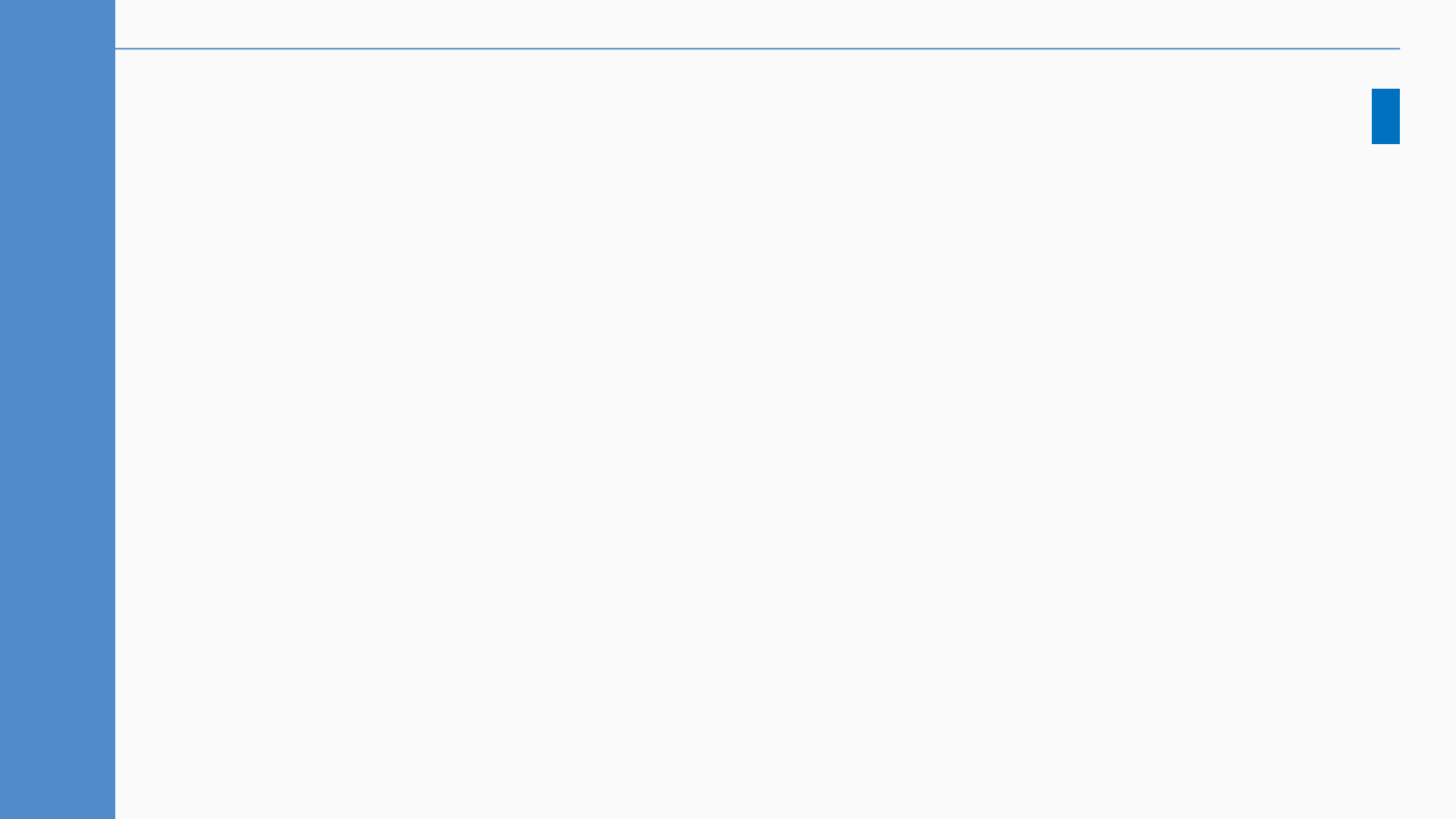
Nxënësve mund t'u jepet një zgjedhje e aktiviteteve të bazuara.

Zgjidhja

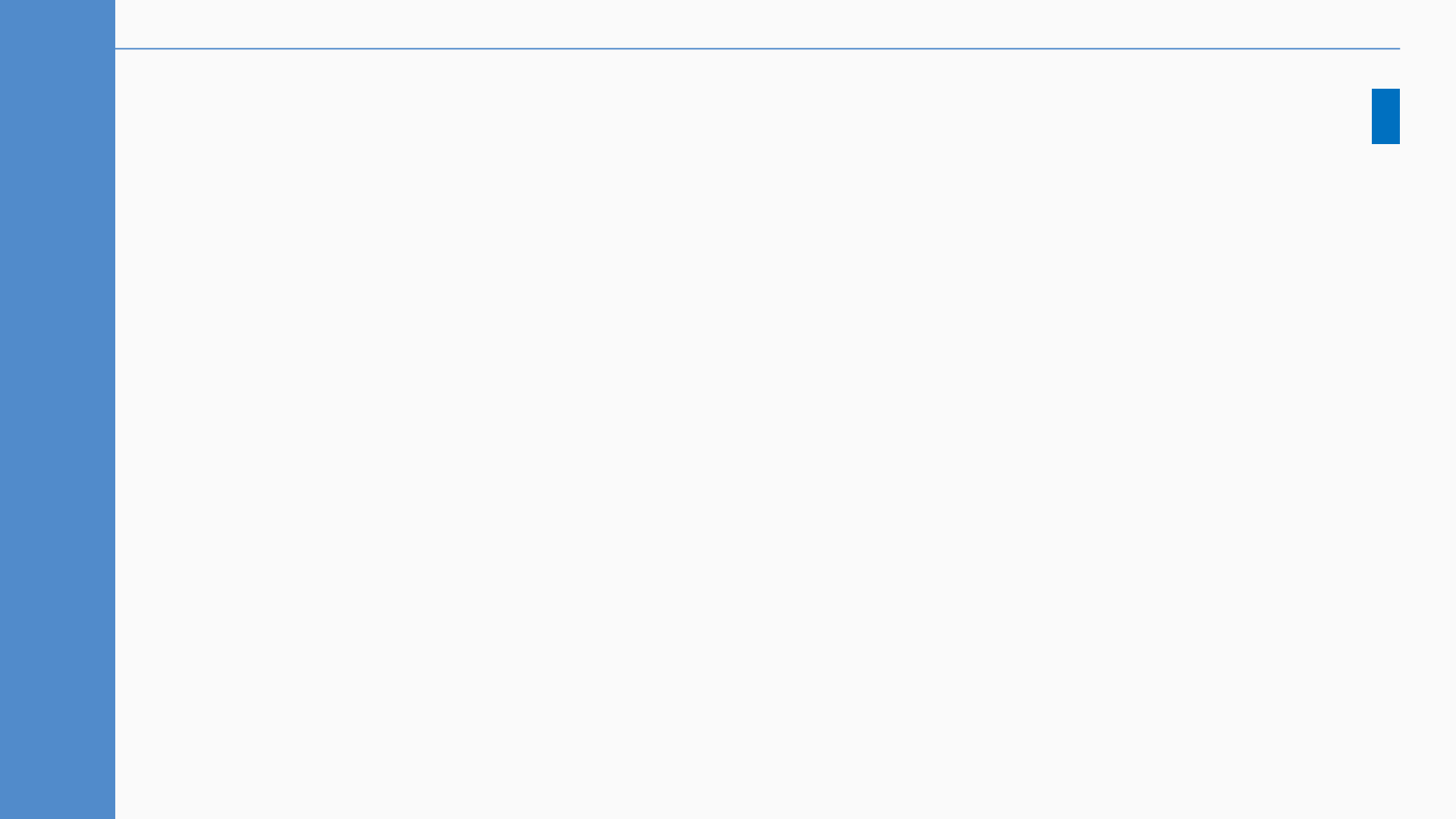
Përgjigjuni klasës.

1. Nëse klasa nuk angazhohet, përdorni strategjinë aktive të të nxënit për t'i angazhuar ata. (Mendo - ndajë në çifte është një strategji që shfrytëzohet shumë pak nga shumë mësimdhënës.)
2. Nëse njësia mësimore është shumë e lehtë, përshtateni atë.
3. Nëse njësia mësimore është shumë e vështirë, përshtateni atë.
4. Sigurohuni që të ketë aktivitete në klasë për t'i sfiduar nxënësit ose mbështetur ata sipas nevojës.

Zgjidhja

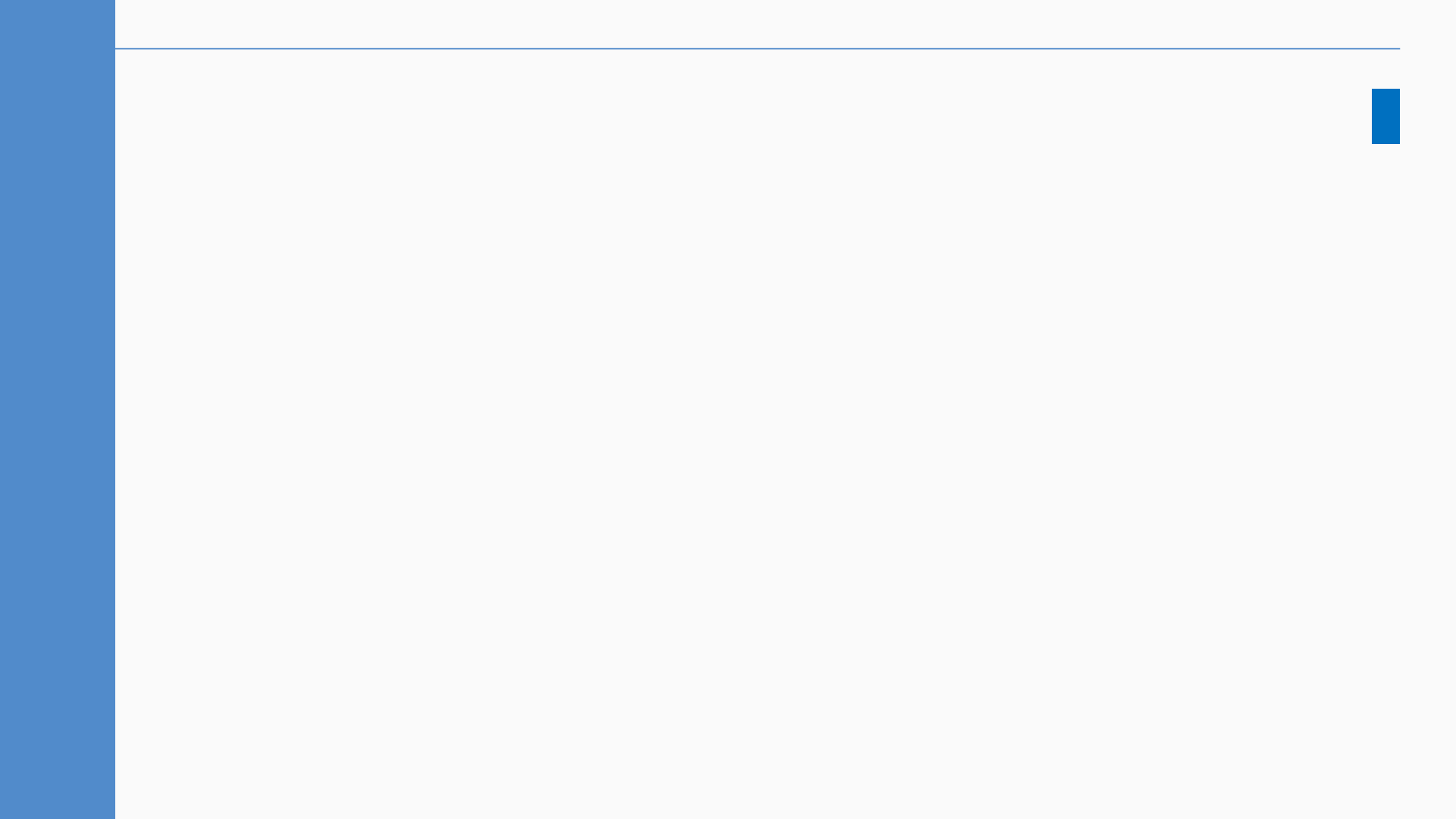
1. Përdorni strategjitë e të nxënit aktiv rregullisht Mendo ndajë në çifte/ Ktheju partnerit juaj. Jepuni të gjithë nxënësve mundësi të përgjigjen në pyetje para se ta identifikoni një nxënës publikisht.
2. Përdorni pyetje përforcuese ose strategji të të nxënit reagues për tërë klasën për t'i vlerësuar njohuritë e tërë klasës dhe për t'u dhënë të gjithë nxënësve mundësi që të përgjigjen në pyetje.

Zgjidhja

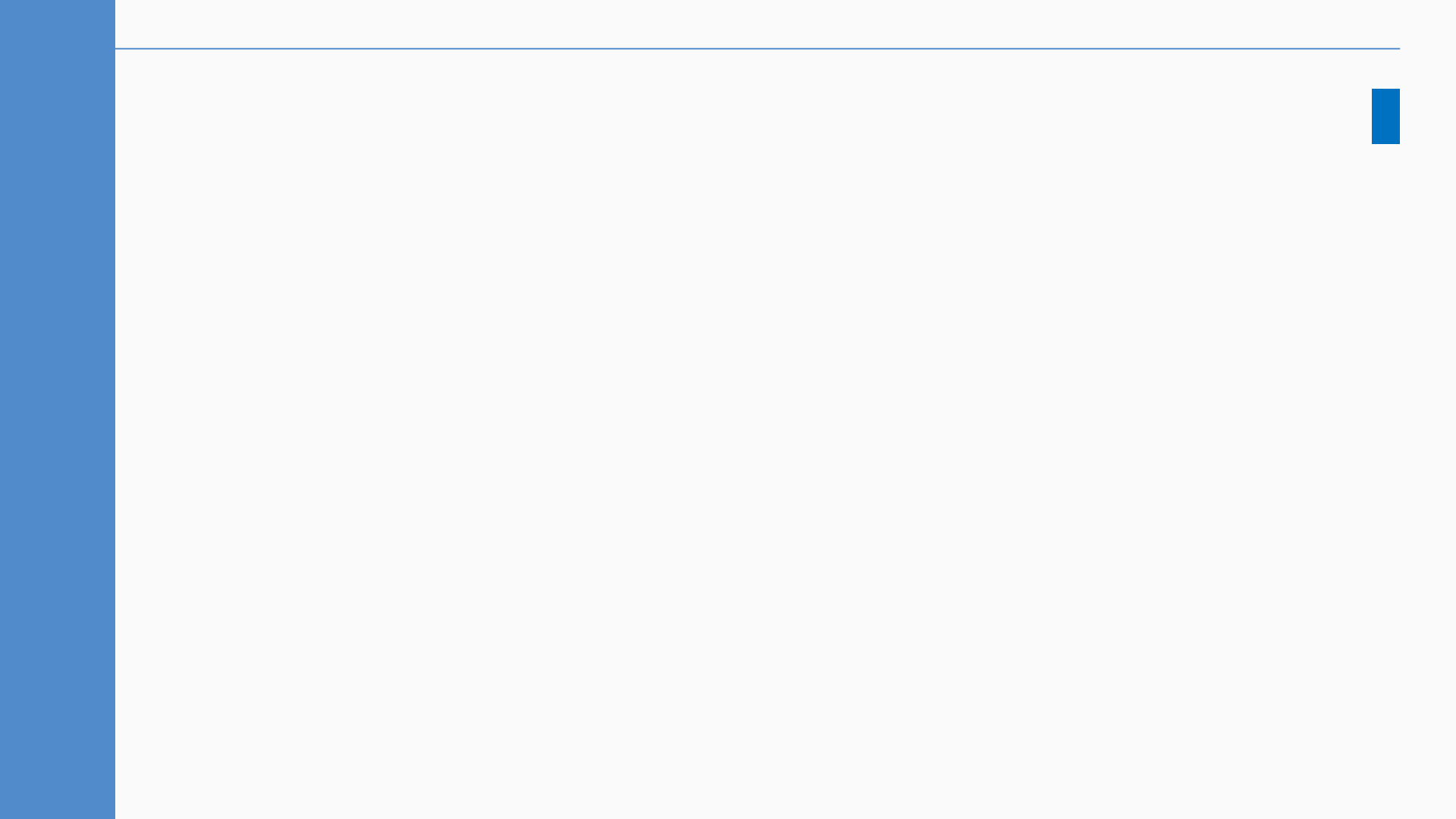
Kurrë mos u jepni nxënësve notë pa informata kthyese.

1. Ndani kohë gjatë orës së mësimit për të dhënë informata kthyese me gojë dhe me shkrim. Informatat kthyese me gojë dhe me shkrim duhet t'i identifikojnë fushat se ku duhet të përmirësohen nxënësit dhe cilat janë hapat e mëtejshëm në rrugëtimin e tyre të nxënies.
2. Përdorni rubrikat për ta bërë vlerësimin më transparent ndërmjet nxënësit dhe mësimeve.
3. Kërkoni nga nxënësit që fillimisht ta vlerësojnë vetë tërë punën e rëndësishme. Pastaj kërkoni nga nxënësit që ta vlerësojnë punën e njëri-tjetrit. Më pastaj, vlerësoni punën e tyre si mësimeve.

Zgjidhja

1. Kërkoni nga nxënësit të mbajnë shënime të cilat pastaj i krahasojnë me ato të partnerit.
2. Marrja e shënimeve jigsaw: Kërkoni nga nxënësit që të mbajnë shënime për pjesë të ndryshme të videos. Pastaj, nxënësit mblidhen në grup për të marrë shënime për videon në tërësi.
3. Ndaleni videon në mënyrë që nxënësit fillimisht ta dëgjojnë atë pa i parë fotografitë. Pastaj e lëshon videon që ta shohin atë me fotografi.
4. Ndale videon për të bërë pyetje, por mos u bëjë pyetje vetëm 1 ose 2 nxënësve.
 1. Përdorni strategjinë mendo-ndaj në çifte për ta përfshirë tërë klasën.
 2. Bëju pyetje përforcuese tërë klasës për të kontrolluar se a kanë kuptuar.

Zgjidhja

1. Mësimdhënësi duhet t'i hulumtojë ueb-faqet e përshtatshme dhe t'i ndajë ato me nxënësit.
2. Aktiviteti hulumtues duhet ta ketë një objektiv të qartë dhe kritere të qarta të suksesit.
3. Mësimdhënësi duhet ta ndërpresë aktivitetin hulumtues në intervale kohore për t'i inkurajuar nxënësit të reflektojnë lidhur me të nxënit dhe për ta vlerësuar në mënyrë formative përparimin e nxënësve.
4. Mësimdhënësi mund ta ndajë orën e mësimit sipas strategjive të të nxënit aktiv, si p.sh. mendo-ndajë në çifte.
5. Mësimdhënësi mund të kërkojë nga nxënësit që të reflektojnë mbi punën e tyre në intervale të ndryshme.

Tejkalimi i
barrierave në një
shkollë me burime
të pamjaftueshme

Veçoritë e një shkolle me burime të pamjaftueshme

Veçoritë e një shkolle me burime të pamjaftueshme

1. Nuk ka qasje në tekste cilësore
2. Kushte të dobëta pune
 1. P.sh. nuk ka laboratorë të shkencave.
3. Ka mungesë të burimeve praktike.
 1. P.sh. nuk ka modele 3D, manipulues për orët e matematikës
4. Mungesë të burimeve digjitale. Mungesë të kompjuterëve, projektorëve, lidhje të dobët të internetit.
5. Mungesë të stafit

Barrierat e një shkolle me burime të pamjaftueshme

Mësimdhënësit e mirë nuk mbështeten në një tekst shkollor për ta realizuar kurrikulën.

Megjithatë, nëse teksti kryesor është i cilësisë së dobët, kjo është jashtëzakonisht sfiduese për çdo mësimdhënës.

Zgjidhjet e mundshme

Tekste shkollore të cilësisë së dobët

Përdorimi i burimeve të internetit dhe programeve të përkthimit mund t'u japë mësimdhënësve qasje në burime të shumta cilësore.

Burimet e cilësisë së lartë mund të ngarkohen në një sistem të menaxhimit të të nxënit (p.sh. Google classroom).

Nëse pajisjet digjitale nuk lejohen në shkollë, burimet e ngarkuara mund të qasen në shtëpi për të ofruar përmbajtje të cilësisë së lartë.

Mësimdhënësit pastaj mund ta shfrytëzojnë kohën e orës së mësimi për t'i adresuar konceptet e gabuara dhe për të lehtësuar më shumë aktivitete të fokusuara në nxënës.

Barrierat e një shkolle me burime të pamjaftueshme

Mungesa e burimeve digjitale në shkollë

Nxënësit nuk kanë qasje në kompjuterë në shkollë.

Zgjidhjet e mundshme

Mungesa e burimeve digjitale në shkollë

1. Nëse është e mundur, kërkoni nga nxënësit t'i sjellin pajisjet e tyre.

Nëse nxënësit nuk kanë laptopë, telefonat celularë mund të përdoren për t'u qasur në materialet në sistemin e menaxhimit të mësim-nxënies.

- Kjo kërkon rregulla të qarta të shkollës dhe menaxhim efektiv të klasës për të shmangur ndërprerjen e mësimimit.
- Kjo, po ashtu, kërkon planifikim të kujdesshëm në mënyrë që fëmijët më pak të privilegjuar të mos përjashtohen.

Zgjidhjet e mundshme

Mungesa e burimeve digjitale në shkollë

2. Përdorni qasjen e klasës së përzier.

Përdorni sistemin e menaxhimit të mësim-nxënies (p.sh. google classroom) për ta ngarkuar përmbajtjen e njësisë mësimore. Nxënësit i qasen përmbajtjes në shtëpi për detyrat e shtëpisë. Pastaj, ora mësimore përdoret për ta aplikuar përmbajtjen ose për t'i adresuar konceptet e gabuara.

Nëse pajisjet digjitale nuk lejohen në shkollë, burimet e ngarkuara në sistemin e menaxhimit të mësim-nxënies mund të qasen në shtëpi për të ofruar burime të diferencuara.

Barrierat e një
shkolle me
burime të
pamjaftueshme

Qasje e kufizuar në printerë dhe aparate fotokopjimi për t'i
kopjuar burimet e reja.

Zgjidhjet e mundshme

Qasje e kufizuar në printerë dhe aparate fotokopjimi për t'i kopjuar burimet e reja.

1. Sillni pajisjen tuaj në shkollë / dhe ose klasën e përzier

Mësimdhënësit ngarkojnë burime të diferencuara në sistemin e menaxhimit të mësim-nxënies. Nxënësit mund t'i qasen burimeve nëpërmjet telefonit celular ose kompjuterit që e kanë sjellë në shkollë.

Nëse pajisjet digjitale nuk lejohen në shkollë, burimet e diferencuara mund të qasen në shtëpi.

Zgjidhjet e mundshme

Qasje e kufizuar në printerë dhe aparate fotokopjimi për t'i kopjuar burimet e reja.

Tabelat e klasës dhe muret mund të përdoren për t'i shfaqur aktivitetet e diferencuara.

Për shembull:

- Teksti shkollor mund të ketë aktivitetin kryesor.
- Një tabelë mund të përmbajë aktivitete më të lehta për nxënësit që kanë nevojë për mbështetje.
- Njëri mur i klasës mund të përmbajë sfida për një javë që nxënësit mund t'i bëjnë kur t'i përfundojnë aktivitetet kryesore.

Barrierat e një shkolle me burime të pamjaftueshme

Mungesa e burimeve praktike.

- Klasat nuk kanë tabela të bardha të vogla për vlerësimin formativ.
- Nxënësit nuk kanë qasje në manipulues për t'u ndihmuar në nxënien e lëndës së matematikës.
- Klasat e lëndëve shkencore nuk kanë modele 3D

Zgjidhjet e mundshme

Përdorni kohën e mësimit për të krijuar burime.

- Nxënësve mund t'u jepet një aktivitet i bazuar në projekt në fillim të vitit për të krijuar burime për vetveten ose për grupmoshat e tjera.
- Mini-tabelat e bardha janë një burim i lirë për t'u blerë, por ato gjithashtu mund të bëhen duke përdorur burime të ricikluara.
- Mësimdhënësit e artit dhe dizajnit mund të ndihmojnë në krijimin e burimeve për fushat tjera të kurrikulës.

Aktiviteti i citateve të nxënësve

Diskutim në çifte

Puna në çifte.

Lexoni/dëgjoni citimet e nxënësve në Kosovë në vitin 2022.

Cilave lloje të praktikës së dobët pedagogjike i referohen këto citate?

Citate nga nxënësit kosovarë në vitin 2022

Alea 8

Matematika është vertet e lehte!

Klea 8

Matematika më duket e lentë. Në matematikë, mësimdhënësi më jep shumë detjra... Detjra jo të vështira

Valeria 9

Anglishtja dhe matematika janë të lehta

Velya 10

Do të doja të bëja gjëra më të avancuara

Citate nga nxënësit kosovarë në vitin 2022

Isa 10

Nxënësit duhet të dëgjojnë më shumë

Sara 9

Nxënësit duhet të dëgjojnë, të mesojnë dhe të jenë të qethtë!

Nerona 8

Do të doja që secili nxënës të mesojë. Ata duhet të dëgjojnë dhe të mesojnë. Do vetëm të jenë të pranishëm.

Erjon 17

Në kurrë nuk bëjmë eksperimente praktike në kimi apo biologji

Genci 11

Do të doja të kisha arsimim më të mirë

Përgjigje e sugjeruar

Nxënësit shpesh thonë se puna është e lehtë. Ky nuk është koment pozitiv. Kjo do të thotë se ata nuk sfidohen në shkollë.

Kjo është ndoshta për shkak se mësime dhënësit e tyre nuk e përdorin strategjitë e vlerësimit formativ të ciklit të shkurtër në klasë ose diferencimin e të nxënës të tyre sipas përmbajtjes, procesit, produktit ose mjedisit të mësim-nxënies. Mësime dhënësit e tyre nuk planifikojnë, sfidojnë në orët e tyre të mësimi.

Shumë nxënës duket se mendojnë se mund të mësojnë vetëm duke e dëgjuar mësime dhënësin. Kjo sugjeron që ata nuk i përjetojnë shpesh aktivitetet e të nxënës aktiv ose bashkëpunuese.

Citimet, po ashtu, sugjerojnë se ata nuk i kanë mësuar strategjitë e të nxënës të vetë-rregulluar.

Praktika më e
mirë e të nxënimit
në bashkëpunim

Praktika më e mirë e të nxënimit në bashkëpunim

Nxënësit vlerësojnë punën e tyre duke u bazuar në kritere të qarta. Ata reflektojnë mbi të nxënimit e tyre dhe vendosin objektiva për vetveten.

Është praktikë e mirë për nxënësit që puna të jetë:

1. E vetë-vlerësuar duke u bazuar në kritere të qarta të suksesit.
2. Pastaj, të vlerësohet nga shokët/shoqet e klasës bazuar në të njëjtat kritere.
3. Pastaj, të vlerësohet nga mësimdhënësi duke përdorur të njëjtat kritere.

Praktika më e mirë e të nxënësve në bashkëpunim

Nxënësve u jepen zgjedhje domethënëse për atë që mësojnë dhe si mësojnë.
Individualisht, në çift, në grup.

Disa nxënës nuk punojnë mirë në bashkëpunim dhe mund të preferojnë të punojnë vetëm.

Praktika më e mirë e të nxënit në bashkëpunim

Nxënësit bëjnë rregullisht hulumtime bashkëpunuese dhe ushtrime për zgjidhjen e problemeve duke u bazuar në kritere të qarta të suksesit.

Mësimdhënësi u referohet shpesh këtyre kritereve të suksesit për të siguruar fokusimin në objektivin e të nxënit.

Praktika më e mirë e të nxënimit në bashkëpunim

Nxënësve u jepet mundësi që ta regjistrojnë dhe ta paraqesin mësim-nxënien e tyre në mënyra të ndryshme. Nxënësit e ndihmojnë njëri-tjetrin ta hulumtojnë të njëjtën temë, por t'i paraqesin të gjeturat e tyre në mënyra të ndryshme.

Është thelbësore që të zhvillohen aftësitë e shkrim-leximit në të gjitha lëndët, por mësim-nxënia mund të paraqitet në mënyra të ndryshme.

Diskutim mbi praktikën më të mirë

Diskutim në çifte

Punoni me partnerin. Lexoni dy letra të nxënësve në Kosovë.

Cilëve shembuj të praktikave më të mira po u referohen nxënësit?

Informatat Kthyesë

Kjo letër ka të bëjë me këtë metodë të re të të mësuarit. Në fakt po ecën shumë mirë, edhe ne po argëtohem, çdo orë të lëndës së gjuhës angleze ne bëjmë një metodë të re.

Ne po mundohemi të japim maksimumin në të mësuar, dhe po ecim shumë mirë, në çdo orë mësimi të gjuhës angleze, në fund mësuesi na pyet nëse e kuptuam mësimin dhe nëse e kuptuam ngrisim duart lart.

Ne duam shumë që kjo metodë të funksionojë edhe në lëndë të tjera!

Elda Zejnullahu
Klasa e gjashtë

Lënda e gjuhës angleze.

Lënda e gjuhës angleze është sinqerisht më e mira. Uroj që çdo lëndë tjetër të na jepte mësimë ashtu siç bën mësuesi ynë i anglishtes. Çdo fjali përkthehet dhe kjo na ndihmon shumë. Është shumë e rëndësishme për mua të shoh përkthimin e fjalëve që janë të vështira për mua, kështu që me ndihmën e mësuesit tim i di gjërat që nuk i dija në të kaluarën.

Kjo ndihmon edhe studentët e tjerë që e kanë të vështirë të mësojnë anglisht, por tani ata po përmirësohen me kalimin e kohës. Mësuesi ynë tregon gjithashtu qëllimet e mësimin dhe është gjithmonë më e lehtë të dimë se çfarë do të mësojmë dhe bëjmë.

Një gjë që më pëlqen shumë në klasën time të anglishtes është se ne gjithashtu kemi shumë aktivitete dhe të gjitha ato janë të lidhura me anglishten dhe mësimet e anglishtes, dhe në fakt është shumë argëtuese dhe më motivon shumë të vazhdoj dhe të mësoj më shumë dhe më shumë.

Nga: Anita Rexhepi
Klasa 7/2 "Skender Emerllahu"

Aktiviteti mbi idetë për orën e mësimit

Shkëmbim në grup

Punoni në çifte ose në grupe.

Si pjesë e strategjisë së tërësishme të shkollës për ta trajtuar problemin e mbeturinave në Kosovë, nxënësit e klasës suaj do të bashkëpunojnë në projekte. Këto projekte janë ndër-kurrikulare.

Si mund t'i ndihmojë nxënësit specializimi i juaj i lëndës? Çfarë aktivitete do t'u jepnit atyre dhe si do t'i vlerësoni aktivitetet?

Çfarë lloj pyetjesh përforcuese mund t'ua bëni grupeve të nxënësve në mënyrë që ta fokusoni më mirë mbështetjen tuaj?

Sugjerimet

Ja disa ide.

Diskutimi piramidë: Listoni 5 mënyra për të ndaluar hedhjen e mbeturinave.

Metoda jigsaw: Klasës i jepen tekste të ndryshme për të punuar (ndoshta raste studimi nga vendet që kanë realizuar fushata efektive kundër hedhjes së mbeturinave)

Të nxënit e bazuar në problem: Projekti bashkëpunues për zgjidhjen e problemit të hedhjes së mbeturinave në Kosovë. Kërkon hulumtim, prezantim të strategjive, prezantime të tërë shkollës etj.

Të nxënit digjital

Idetë e të nxënit digjital bashkëpunues

Hulumtimi në internet:

Nxënësit punojnë në projekte hulumtuese në bashkëpunim.

Hulumtimi në internet është i dobishëm për shumë aktivitete të bazuara në detyra ose aktivitete për zgjidhjen e problemeve.

Si rregull i përgjithshëm, mësimit duhet t'i ndajnë ueb-faqet e përshtatshme për moshën me nxënësit në vend që të lejojnë kërkime plotësisht të hapura.

Idetë e të nxënimit digjital bashkëpunues

Softuer për përpunimin e tekstit:

Nxënësit mund të punojnë në mënyrë bashkëpunuese në dokumente dhe prezantime duke përdorur mjete të bazuara në cloud.

Nxënësit mund ta vlerësojnë shkrimin e njëri-tjetrit në çdo fazë të procesit të të shkruarit.

Është me rëndësi që mësime nxënës të kuptojnë se procesi i të shkruarit duke përdorur një mjet për përpunimin e tekstit është shumë i ndryshëm nga të shkruarit me dorë. Mjetet për përpunimin e tekstit mundësojnë që fjalitë dhe paragrafët të riorganizohen dhe korrigjohen lehtësisht. Puna e prodhuar me dorë kërkon planifikim më të avancuar dhe aftësi organizative për të pasur cilësi të njëjtë.

Idetë e të nxënit digjital bashkëpunues

Prezantimi digjital i mësim-nxënies: Nxënësit punojnë së bashku në çifte ose në grup dhe përdorin një varg mjetesh digjitale për ta prezantuar të nxënit e tyre. Rezultati i të nxënit mund të jetë një video, një prezantim, një ueb-faqe, etj.

Rubrika e krijuar nga mësimdhënësi u ndihmon nxënësve të fokusohen në përmbajtje si dhe në aftësitë e nevojshme për ta kryer detyrën.

Nxënësit shpesh mësojnë shpejtë që të përdorin mjetet e prezantimit digjital pa ndërhyrjen e mësimdhënësit. Mësimdhënësit nuk duhet të frikësohen nga përdorimi i mjeteve digjitale, sepse ata nuk janë ekspertë digjital.

Idetë e të nxënimit digjital bashkëpunues

Sistemi i menaxhimit të mësim-nxënies:

Mësimdhënësit i ngarkojnë burimet me nivele të ndryshme të vështirësisë në sistemin e menaxhimit të mësim-nxënies (p.sh. Google classroom, Canvas etj.). Nxënësit e zgjedhin një aktivitet që e pasqyron nivelin e tyre. Një pyetje përforcuese mund t'i ndihmojë ata të vendosin se cili burim është më i përshtatshëm.

Nxënësit punojnë në çifte të grupuara me aftësi dhe e ndihmojnë njëri-tjetrin për ta përfunduar punën.

Sistemi i menaxhimit të mësim-nxënies mund të përdoret edhe si bazë e të dhënave për burimet online.

Idetë mbi të nxënit aktiv digjital

Kodimi kompjuterik i nivelit të lartë kërkon mësimdhënës të aftësuar. Megjithatë, ka shumë ueb-faqe që mund t'ua mësojnë kodimin bazë kompjuterik.

Mësimdhënësit nuk kanë nevojë të jenë vetë ekspertë të kodimit. Ueb-faqet u mundësojnë nxënësve të mësojnë vetë.

Në këtë mënyrë kodimi mund të integrohet në shumë lëndë.

Tekstet
shkollore

Aktiviteti lidhur me tekstet shkollore

Shkëmbim në grup

Punoni në çifte ose në grupe.

Analizoni tekstin shkollor që e përdorni më shpesh.

A e inkurajon mësimdhënien reaguese?

Për shembull:

1. A përfshinë ai strategjitë mendo-ndajë në çifte/kthehu nga partneri i juaj?
2. A përmban ai vlerësim paraprak përpara se të fillojnë vlerësimet e temës?
3. A përmban teksti shkollor vlerësime pas zhvillimit të temës që mund të përdoren për qëllime të vlerësimit formativ?
4. A ka teksti shkollor ndonjë shembull të rubrikës që mund ta përdorin mësimdhënësit?
5. A ka teksti shkollor aktivitete të vetë-vlerësimit për nxënësit?

*Nuk është e thënë t'i përmbajë të gjitha këto.

Si do ta përmirësonit tekstin shkollor?

Si do ta përshtatnit atë për të përfshirë strategji të mësimdhënies reaguese?

Definicioni i mësimdhënies dhe mësim-nxënies së cilësisë së lartë

Definicioni i mësimdhënies dhe të nxënit me cilësi të lartë

Aktivitet i bazuar në detyrë

Shikoni definicionin e mësimdhënies dhe mësim-nxënies së cilësisë së lartë në sllajdin vijues.

Punoni në çifte ose në grupe.

Diskutoni definicionin dhe shkruani definicionin e ri të mësimdhënies dhe mësim-nxënies së cilësisë së lartë me mësimdhënie reaguese në thelb.

Definicioni i mësimdhënies dhe mësim-nxënies së cilësisë së lartë

Mban fokusin e qëndrueshëm në qëllimin e përgjithshëm të kurrikulës.	Vendos detyra dhe zgjedh burime që ndërtohen mbi njohuritë dhe përvojën e mëhershme.	Përforcon rregullisht përgjegjësitë ndër-kurrikulare, duke përfshirë shkrim-leximin, numrat dhe kompetencën digjitale, dhe ofron mundësi për t'i praktikuar ato.	Inkurajon fëmijët dhe të rinjtë që të marrin përgjegjësi të shtuar për të nxënëit e tyre.
Inkurajon fëmijët dhe të rinjtë që të marrin përgjegjësi të shtuar për të nxënëit e tyre.	Nxit bashkëpunimin.	Krijon kontekste autentike për të mësuar	Do të thotë aplikon vlerësimin për parimet e të nxënëit.
Lëviz brenda dhe nëpër fusha të të nxënëit dhe përvojës.	Lëviz brenda dhe nëpër fusha të të nxënëit dhe përvojës.	Sfidon të gjithë nxënësit duke i inkurajuar ata ta njohin rëndësinë e përpjekjeve të vazhdueshme në përmbushjen e pritshmërive që janë të larta por të arritshme për ta.	Do të thotë aplikimin e qasjeve të përziera duke përfshirë edhe ato që promovojnë zgjidhjen e problemeve, të menduarit krijues dhe kritik.

Vetë-studimi i shkollës

Luajtja e roleve/ Diskutim

Paramendoni që shkolla e juaj do të inspektohet dhe ju duhet ta shkruani një vetë-studim.

Shikoni standardin 3 më poshtë dhe përgjigjuni pyetjeve lidhur me shkollën tuaj. Vendosi se si do të siguroni dëshmi për mendimin tuaj.

Standardi 3 Plotësimi i nevojave individuale të nxënësve

Sa ua mundësojnë mësimdhënësit të gjithë nxënësve të mësojnë me sukses?

Sa mirë janë diferencuar njësitet mësimore për t'i përmbushur nevojat individuale të nxënësve?

Si janë përfshirë nxënësit nxënësit në mësim-nxënien e tyre?

A janë inkurajuar nxënësit që të reflektojnë mbi mënyrën se si ata mësojnë përveç rezultatit të të nxënit të tyre?

Përgjigje e sugjeruar

Inspektorët e shkollës do të mbledhin dëshmi nga:

- Dokumentacioni i planifikimit.
- Vëzhgimi i orëve të mësimit
- Bisedat me nxënës, stafin dhe prindërit.
- Pyetësorët e stafit, prindërve dhe nxënësve
- Të dhënat e vlerësimit

Dëshmitë duhet të tregojnë të njëjtat konkluzione.

Reflektimi

Cilat janë gjërat më të rëndësishme që i keni mësuar sot?

A i keni përmbushur tri kriteret e suksesit apo ju duhet më shumë kohë për t'i përvetësuar informatat?

Kriteret e suksesit

Pjesëmarrësit në punëtori do ta përshkruajnë se si t'i integrojnë strategjitë efektive të të nxënësve në bashkëpunim në klasa.

Pjesëmarrësit në punëtori do t'i listojnë strategjitë që u mundësojnë nxënësve të punojnë në mënyrë bashkëpunuese.

Pjesëmarrësit në punëtori do të jenë në gjendje ta vlerësojnë të nxënësve në bashkëpunim që zhvillohet në shkollën e tyre.

Faleminderit!